

Till: Socialdepartementet
Från: Svenskt Friluftsliv
Datum: 2026-02-24

BUDGETÄSKANDE INFÖR 2027 – Statsbidrag till friluftorganisationer

Äskande

Svenskt Friluftsliv äskar, med stöd av vad som anförs i detta budgetunderlag, att regeringen:

1. anvisar ett årligt anslag på 200 miljoner kronor till Svenskt Friluftsliv inom *utgiftsområde 17: Kultur, medier, trossamfund och fritid; anslagsposten Stöd till friluftorganisationer*. Fördelning av medel sker med stöd av Förordningen (2010:2008) om statsbidrag till friluftorganisationer.

Nuvarande anslagsnivå uppgår till 97,8 miljoner kronor per år. Äskandet innebär en förstärkning om cirka 102 miljoner kronor per år i grundstöd till friluftorganisationer. Alla belopp i detta underlag anges i 2025 års prisnivå.

Sammanfattning

Svenskt Friluftsliv äskar att anslaget till friluftorganisationer förstärks till 200 miljoner kronor per år. En förstärkt ram möjliggör att friluftorganisationerna kan skala upp verksamhet med hög samhällsnytta inom folkhälsa, barn och ungas rörelse och trygghet, jämlik tillgång till natur och organiserad fritid, samt civil beredskap och lokal motståndskraft.

Skälen till förstärkningen är i huvudsak följande:

- Friluftorganisationerna skapar en bred verksamhet med låga trösklar som bidrar till ökad fysisk aktivitet, psykiskt välbefinnande och förebyggande folkhälsoarbete.
- Barn och unga ges en trygg, meningsfull fritid och fler ledarledda aktiviteter, vilket också stärker ledarskap, sammanhang och tillit.
- Verksamheten sänker trösklar och kan bidra till mer jämlik tillgång till natur och rörelse – oavsett bakgrund, bostadsort eller funktionsförmåga.
- Friluftorganisationerna är centrala bärare av kunskap och normer kring naturen och allemansrätten.
- De stora folkhälsoutmaningarna vad gäller stillasittande och psykisk ohälsa innebär att samhället behöver växla upp de hälso- och rörelsefrämjande insatserna. Kunskapsläget om naturens positiva effekter på fysisk och psykisk hälsa har blivit robust, och friluftsliv ger en kombination av såväl ökad fysisk aktivitet som naturvivelser.
- Fördubblingen av anslaget skulle möjliggöra för det organiserade friluftslivet att i mycket högre utsträckning bidra till den nationella kraftsamling för rörelse som

bland annat ett stort antal myndigheter nu är engagerade i, till flera av de tio friluftspolitiska målen samt även till flera av folkhälsomålen och miljökvalitetsmålen.

Behovet av en förstärkning illustreras av att efterfrågan på statsbidraget överstiger ramen. År 2024 uppgick översökningsgraden till 46 procent och 2025 till 59%. Samtidigt har kostnader och förväntningar ökat: transporter, utbildning, utrustning, säkerhetskrav och insatser för rekrytering och stöd till ideella ledare kräver mer resurser för att upprätthålla och utveckla verksamhet i hela landet. Sedan 2021 har friluftorganisationernas statliga stöd urholkats med drygt 21 miljoner på grund av inflationen i Sverige samtidigt som efterfrågan ökar. Detta medför att friluftorganisationer i dagsläget inte kan ta emot deltagare i nivå med efterfrågan på ledarledda friluftaktiviteter.

Genom de riktade bidragen på 36 miljoner kronor under 2025 har friluftorganisationerna visat att de med kort varsel kan ställa om och genomföra verksamhet av hög kvalitet. För att säkerställa långsiktig effekt och fortsatt utveckling krävs dock ett stabilt och förutsägbart stöd över tid. En långsiktig finansiering möjliggör för friluftorganisationerna att arbeta strategiskt och uthålligt inom de olika prioriterade områdena, vilket i sin tur stärker samhällsnyttan och bidrar till att nå de nationella friluftspolitiska målen.

Vad en förstärkning kan möjliggöra i korthet:

- Friluftsverksamhet som bygger ansvarstagande och ledarskap
- Öka rörelsen och minska stillasittandet, huvudsakligen hos personer som idag inte nås av tävlingsinriktad idrott
- Trygga sociala miljöer för barn och unga
- Frivilliginsatser som stärker civilsamhället och lokalsamhällen
- Aktiviteter som motverkar ensamhet och ökar livskvaliteten
- Praktisk kunskap om hur naturen kan användas utan att skadas
- Förståelse och efterlevnad av allemansrätten
- Ökad naturkännedom bland barn, unga och vuxna, oavsett bakgrund
- Ökad kunskap om och spridning av friluftslivet och dess effekter

Friluftorganisationernas verksamhet skapar ett stort samhällsvärde genom att skapa trygga och värderingsstyrda miljöer där barn, unga och vuxna utvecklar ansvarstagande, ledarskap och gemenskap. Genom ett omfattande frivilligengagemang stärks lokalsamhällen och sociala nätverk, vilket minskar ensamhet och främjar folkhälsa.

Friluftslivet fungerar dessutom som en viktig integrationsarena: de låga trösklarna gör att människor som saknar tidigare relation till den svenska naturen får möjlighet att delta, lära och känna sig välkomna. Sammantaget bidrar detta till ett mer inkluderande, naturmedvetet och socialt sammanhållet samhälle.

Därtill bidrar friluftorganisationerna till att stärka individens grundläggande beredskapsförmåga. Genom att lära ut friluftskunskaper såsom orientering, säkerhet,

enkel överlevnad, väderförståelse och självständighet i naturen ökar människors beredskapsförmåga.

Sammantaget bidrar friluftsförbundens organisationer till ett mer inkluderande, naturmedvetet, robust och socialt sammanhållet samhälle, där fler människor står starkare både i vardagen och i tider av kris.

Bakgrund och behov

Svenskt Friluftsliv är friluftsrörelsens paraplyorganisation och fördelar statsbidrag till ideella friluftsförbund. Genom medlemsorganisationerna bedrivs löpande verksamhet som sänker trösklarna så att fler kan komma ut i naturen och delta i ledarleda aktiviteter. Det organiserade ledarleda friluftslivet bidrar därmed till fysisk aktivitet, naturupplevelser, gemenskap och ideellt engagemang i hela landet.

Sverige står samtidigt inför flera samhällsutmaningar: ökande stillasittande, psykisk ohälsa och ensamhet, minskad naturkontakt bland barn och unga, samt ökade krav på beredskap vid kriser och störningar. Friluftsförbundens organisationer är en del av lösningen genom sin förmåga att nå människor lokalt, skapa sammanhang och bygga praktisk kunskap och motståndskraft.

I den [nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor 2022](#) framgår att de som mår bra eller mycket bra är utomhus i betydligt högre grad än de som har en dålig eller mycket dålig hälsa.

Folkhälsomyndigheten visar i [en kunskapssammanställning](#) att hälsovinster för barn som vistas i gröna miljöer är välbelagda inom en rad områden som påverkar deras fysiska och psykiska hälsa och utveckling. I Naturvårdsverkets rapport [Naturen som kraftkälla](#) framgår att de som har nära till grönområden går ut oftare, är mindre stressade, håller sig friskare och lever längre än de som bor längre ifrån.

Det är mot denna bakgrund som Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet i sitt [slutbetänkande](#) (2023) ger flera förslag som handlar om att stärka förutsättningarna för friluftslivet. Den statliga utredningen vill bland annat inledningsvis se en fördubbling av det statliga anslaget till det organiserade friluftslivet.

Folkhälsomyndigheten har identifierat sex delmål i arbetet för ett rörelselyst i hela samhället. En fördubbling av anslaget skulle direkt bidra till det delmål som Folkhälsomyndigheten och andra myndigheter har svårast att själva bidra till: Fritiden är rörelsefrämjande, tillgänglig och inkluderande.

Efterfrågan på statsbidraget överstiger ramen. År 2024 fördelade Svenskt Friluftsliv 97 784 000 kronor i statsanslag till ideella friluftsförbund. Översökningsgraden uppgick samma år till 46 procent. Årets ansökningsomgång präglades av ett rekordstort söktryck där det sammanlagda behovet i organisationerna landade på en nivå som låg 59 procent över det tillgängliga anslaget. Detta indikerar att verksamhetsbehov och utvecklingspotential är större än vad nuvarande anslagsnivå medger.

Därtill har Svenskt Friluftsliv under 2025 fördelat 36 miljoner kronor i riktade satsningar från regeringen. Medlen har använts till införandet av Fritidskortet, att öka äldre personers

delaktighet i friluftslivet, främja psykisk hälsa samt ge barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) bättre förutsättningar att delta i organiserat friluftsliv. Dessa satsningar visar både genomförandeförmåga och att riktade medel snabbt kan omsättas i verksamhet och effekt.

Samtidigt möter friluftorganisationerna ett ökat kostnads- och kapacitetstryck: transporter, utrustning, lokaler och utbildning har blivit dyrare, och ökade krav på säkerhet och kvalitet kräver mer systematiskt stöd. Rekrytering och behållande av ideella ledare kräver också bättre strukturer och resurser. För att möta behoven och leverera den samhällsnytta som efterfrågas krävs ett väsentligt förstärkt och långsiktigt stabilt statsbidrag.

Inriktning för förstärkningen – vad 200 miljoner kronor möjliggör

En förstärkning av anslaget syftar till att långsiktigt stärka friluftorganisationernas kapacitet, räckvidd och kvalitet. Medlen ska skapa både stabilitet i kärnverksamheten och utvecklingskraft i projekt och prioriterade områden. En anslagsnivå om 200 miljoner kronor möjliggör följande inriktningar för friluftorganisationerna:

- A) *Nå fler barn och unga*
 - Fler ledarledda aktiviteter och fler deltagartillfällen i det organiserade ledarledda friluftslivet.
 - Stärkt ledarförsörjning genom mer ledarutbildning, handledning och lokalt stöd till ideella ledare.
 - Satsningar som gör det enklare för barn och unga att hitta till friluftsverksamhet nära vardagen.
- B) *Sänka trösklar och nå nya målgrupper*
 - Insatser som stärker ekonomisk och praktisk tillgänglighet, exempelvis prova-på-verksamhet.
 - Satsningar för att nå målgrupper med lägre deltagandegrad och sämre tillgång till organiserad fritid.
 - Ökad kapacitet att skapa inkluderande verksamhet med anpassningar efter olika behov och förutsättningar.
- C) *Utveckla kvalitet, säkerhet och hållbarhet i verksamheten*
 - Förutsättningar att bibehålla och utveckla verksamhet i hela landet, inklusive glesbygd, där avstånd och kostnader annars riskerar att minska utbudet.
- D) *Stärka kunskap om allemansrätten*
 - Genom att fler deltar i friluftaktiviteter stärks kunskap om allemansrättens rättigheter och skyldigheter, särskilt bland barn och unga och i nya målgrupper.

Fördelning och budgetram

Svenskt Friluftsliv fördelar statsbidraget till medlemsorganisationerna i enlighet med Förordningen (2010:2008) samt fastställda kriterier och uppföljningskrav. En ökad anslagsram möjliggör både en förstärkt basfinansiering och riktade utvecklingsinsatser. Basfinansieringen ger långsiktighet i kärnverksamhet, ledarstöd och lokal närvaro. De riktade utvecklingsinsatserna avser tidsatta satsningar med tydliga mål, där medlen styrs mot områden med särskilt stor potential för samhällseffekt, exempelvis

ledarförsörjning, lågtröskelverksamhet för barn och unga, insatser för ökad tillgänglighet och inkludering samt beredskapsrelevanta utbildningar och övningsupplägg.

Budgetöversikt

Nuvarande nivå: ca 97,8 miljoner kronor per år

Äskad nivå: 200 miljoner kronor per år

Förstärkning: 102,2 miljoner kronor per år

Förväntade effekter

Ett långsiktigt och förutsägbart statligt stöd till friluftorganisationerna ger betydande samhällseffekter på såväl kort som lång sikt. Genom att stärka organisationernas kapacitet och ge dem möjlighet att arbeta över tid kan verksamheten utvecklas i enlighet med de nationella friluftspolitiska målen och nå fler grupper i samhället. Detta förväntas bidra till ökad delaktighet, förbättrad livskvalitet och ett mer jämlikt tillträde till natur och friluftsliv.

En stabil finansiering ger också möjlighet att systematiskt främja folkhälsan. Regelbundet friluftsliv är en evidensbaserad faktor för att minska stillasittande, stärka den fysiska hälsan och förebygga livsstilsrelaterade sjukdomar. Lika viktigt är friluftslivets positiva effekt på den psykiska hälsan: vistelse i naturen minskar stress, stärker återhämtningsförmågan, skapar sociala sammanhang och bidrar till ökad psykisk motståndskraft hos både barn, unga och vuxna.

Ett starkt friluftsliv fungerar därmed som ett lågtröskelkomplement till samhällets övriga folkhälso- och förebyggande insatser. På lång sikt skapas ett robust civilsamhälle som kan bidra med stabila, kvalitetssäkrade och skalbara insatser över tid. Detta gör friluftorganisationerna till en pålitlig partner för staten i arbetet med att främja folkhälsa, stärka social hållbarhet och bidra till att uppfylla centrala samhällsmål.

Om Svenskt Friluftsliv

Svenskt Friluftsliv är friluftsrörelsens paraplyorganisation. Vi företräder 28 medlemsorganisationer med totalt över två miljoner medlemskap och fler än 7 000 lokala föreningar runt om i landet. Svenskt Friluftslivs uppdrag är att värna, främja och utveckla förutsättningarna för friluftsliv i Sverige. Vi fördelar statsbidraget till friluftorganisationerna, driver opinion i frågor som rör friluftslivets villkor och verkar för att naturen ska vara tillgänglig för alla – oavsett bakgrund, ålder eller förmåga.

Statistik från 2023 visar att andelen män och kvinnor i friluftsrörelsen är nästan helt lika, 48,5 procent kvinnor och flickor mot 51,5 procent män och pojkar. 2025 var medlemsorganisationerna nästan helt jämställda vad gäller fördelningen i styrelserna: 50,6 procent män och 49,4 procent kvinnor.

Avslutning

Svenskt Friluftsliv ser fram emot dialog med Socialdepartementet om hur en förstärkning av anslaget kan genomföras och följas upp för största möjliga samhällsnytta.

Fakta och underlag

Fakta, fördelning och efterfrågan

Utbetalat statsanslag 2024: 97 784 000 kronor.

Översökningsgrad 2024 och 2025: 46 procent/59 procent.

Andel som fördelades som verksamhetsstöd inom sex fokusområden: 49 procent.

[Svenskt Friluftslivs återrapportering](#)

[Svenskt Friluftslivs årsrapport 2024](#)

[Förordning om statsbidrag till friluftorganisationer SFS 2010:2008](#)

Källor och referenser

[Svenskt Friluftsliv \(2023\). Friluftslivets och naturens mervärden och samhällsnytta – En kunskapssammanställning om friluftslivets betydelse för folkhälsa och ett hållbart samhälle. Stockholm.](#)

[Svenskt Friluftsliv & Mittuniversitetet \(2023\). Friluftslivets ekonomiska värde. Stockholm/Östersund.](#)

[Kolu, P m.fl. \(2022\). Economic burden of low physical activity and high sedentary behaviour in Finland. J Epidemiol Community Health 76\(7\):677684. doi: 10.1136/jech2021217998. Epub 2022 Apr 26.](#)

[Svenskt Friluftsliv & Novus \(2025\). Friluftsvanor, naturberedskap och kunskap om allemansrätten hos vuxna i Sverige. Stockholm.](#)

[Svenskt Friluftsliv & Ungdomsbarometern \(2025\). Inställning till fri luftsliv, friluftsvanor och kunskap om allemansrätten hos ungdomar.](#)

Lista på medlemmar

Svenskt Friluftsliv består av 28 ideella organisationer, alla med stark förankring i friluftsliv och folkhälsa. Tillsammans organiserar föreningarna 2 miljoner medlemmar i närmare 7 000 lokala- och regionala klubbar.

- BirdLife Sverige
- Cykelfrämjandet
- Friluftsförbundet
- Förbundet Skog och Ungdom
- Intresseföreningen Geocaching i Sverige
- Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet
- Riksförbundet Hälsofrämjandet

- Riksförbundet Pilgrim i Sverige
- Riksförbundet Sveriges 4H
- Scouterna
- Sportfiskarna
- Svenska Brukshundklubben
- Svenska Båtunionen
- Svenska Cykelsällskapet
- Svenska Fjällklubben
- Svenska Folksportförbundet
- Svenska Frisksportförbundet
- Svenska Islandshästförbundet
- Svenska Jägareförbundet
- Svenska Kanotförbundet
- Svenska Kennelklubben
- Svenska Klätterförbundet
- Svenska Kryssarklubben
- Svenska Livräddningssällskapet
- Svenska Orienteringsförbundet
- Svenska Turistföreningen
- SweSports
- Svenska Seglarförbundet